

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

N Á L E Z

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 87/2018-42

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 5. júna 2018 v senáte zloženom z predsedu senátu Rudolfa Tkáčika, zo sudkyne Jany Baricovej a sudcu Mojмира Mamojku prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], právne zastúpeného advokátom JUDr. Dušanom Szabóom, advokátska kancelária, Nemocničná 7, Kráľovský Chlmec, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice-okolie v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 73/2012 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice-okolie v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 73/2012 p o r u š e n é b o l i .

2. Okresnému súdu Košice-okolie p r i k a z u j e , aby v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 73/2012 konal bez zbytočných prietáhov.

3. [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadost'učinenie v sume 1 000 € (slovom tisíc eur), ktoré je Okresný súd Košice-okolie p o v i n n ý vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Okresný súd Košice-okolie je p o v i n n ý uhradiť [REDAKOVANÉ] trovy konania v sume 465,87 € (slovom štyristošesťdesiatpäť eur a osemdesiatsedem centov) na účet jeho právneho zástupcu advokáta JUDr. Dušana Szabóa, advokátska kancelária, Nemocničná 7, Kráľovský Chlmec, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. III. ÚS 87/2018-29 z 28. februára 2018 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice-okolie (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 73/2012 (ďalej len „napadnuté konanie“). Vo zvyšnej časti, ktorou sa sťažovateľ domáhal vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a porušenia základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, jeho sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ ako jeden z dedičov je žalovaným v konaní o neplatnosť závetu, ktoré sa začalo podaním žaloby 24. apríla 2012 a dosiaľ nie je právoplatne skončené.

3. Sťažovateľ v časti sťažnosti, ktorá bola prijatá na ďalšie konanie, navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti rozhodol nálezom, ktorým vysloví, že jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v konaní na okresnom súde pod sp. zn. 11 C 73/2012 porušené bolo a prikáže okresnému súdu v napadnutom konaní konať bez zbytočných prietáhov. Súčasne sa domáhal priznania finančného zadosťučinenia v sume 12 000 € a úhrady trov konania.

4. Na základe výzvy ústavného súdu sa k sťažnosti vyjadril okresný súd podaním sp. zn. 1 Spr V/54/18 z 22. januára 2018. Po uvedení úkonov súdu v ich chronologickom poradí predsedníčka okresného súdu uviedla, že nad plynulosťou napadnutého konania bol po podaní sťažnosti sťažovateľa (žalovaného v 3. rade, pozn.) 22. septembra 2015 nariadený dohľad predsedníčkou okresného súdu vzhľadom na to, že sťažnosť bola uznaná ako dôvodná v zmysle § 63 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Ďalej predsedníčka okresného súdu konštatuje, že „... *Vzhľadom k zisteným skutočnostiam a časovému priebehu úkonov som dospela k záveru, že súd vo veci nekonal priebežne... sťažnostný spis bol predložený dozornému úradníkovi tunajšieho súdu na sledovanie veci a vyhotovovanie úradného záznamu o prehľade vykonávaných úkonov v konaní...*

... Z prehľadu a priebehu vykonávaných úkonov po nariadení dohľadu dňa 22. 10. 2015 vyplýva, že súd vo veci konal, v konaní bolo nariadené pojednávanie vo veci dňa 8. 12. 2015, ktoré sa uskutočnilo, pričom z uznesenia o odročení pojednávania je zrejмый ďalší postup súdu v konaní... Spis 1D/994/1990 sa od apríla 2016 nachádza na Najvyššom súde SR za účelom rozhodnutia o odvolaní, a to bráni súdu vo veci rozhodnúť. Po návrate spisu 1D/994/1990 bude vo veci rozhodnuté...

... Vzhľadom na uvedené mám za to, že ústavná sťažnosť sťažovateľa nesmeruje proti aktuálnemu, či trvajúcemu stavu nečinnosti súdu, a preto nie je prostriedkom na to,

aby sa predišlo zásahu do základných práv, resp. tomu, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo.“.

5. V súvislosti s oznámením ústavného súdu o prijatí sťažnosti sťažovateľa na ďalšie konanie a s výzvou na prípadné doplnenie vyjadrenia k sťažnosti okresný súd 24. apríla 2018 podal vyjadrenie, v ktorom len konštatoval, že „*spis sp. zn. 11C/73/2012 bol dňa 14. 2. 2018 predložený sudkyňi* [REDACTED]“.

6. Na výzvu ústavného súdu sťažovateľ zaslal k vyjadreniu okresného súdu vyjadrenie, ktoré bolo ústavnému súdu doručené 4. júna 2018. V predmetnej replike neuviedol žiadne nové skutočnosti, ktorým by mohol ústavný súd pripísať osobitnú relevanciu alebo ktoré by mu neboli známe už z obsahu samotnej sťažnosti. Sťažovateľ zotrval na svojich pôvodných tvrdeniach a navrhol len zmeniť výšku požadovaného finančného zadost'učinenia, a to na sumu 16 000 €.

7. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

8. Z obsahu sťažnosti, jej príloh, ako aj z chronologického prehľadu úkonov ústavný súd zistil tieto podstatné skutočnosti o priebehu napadnutého konania:

- 4. júna 2012 – oznámenie a poučenie o procesných právach a povinnostiach účastníkov konania (strán sporu), zaslanie žaloby žalovaným s výzvou na vyjadrenie,
- 18. júna 2012 - 6. júla 2012 – súdu doručené vyjadrenia žalovaných,
- 25. júla 2012 – nariadenie termínu pojednávania na deň 17. 9. 2012,
- 10. septembra 2012 – súdu doručená žiadosť žalovaných 1. a 3. o zabezpečenie tlmočníka na pojednávaní dňa 17. 9. 2012,
- 17. septembra 2012 – pojednávanie vo veci, odročenie pojednávania na neurčito za účelom rozhodnutia o návrhu žalovaných na zastavenie konania,
- 22. novembra 2012 – úradný záznam o stave konania sp. zn. D 994/1990, pripojenie rozhodnutí zo spisu D 994/1990,

- 26. júla 2013, 18. októbra 2013, 12. februára 2015 – úradný záznam o stave konania sp. zn. D 994/1990,

- 21. októbra 2015 – úradný záznam o stave konania sp. zn. D 994/1990, pripojenie rozhodnutí zo spisu D 994/1990,

- 22. októbra 2015 – nariadenie termínu pojednávania vo veci na deň 8. 12. 2015,

- 22. októbra 2015 – uznesenie o pribratí tlmočníka a prekladateľa do konania, zaslanie písomností na preklad,

- 30. októbra 2015 – záhada v doručovaní žalovanému v 2. rade,

- 25. novembra 2015 – súdu prekladateľom doručené preložené písomnosti spolu s vyúčtovaním odmeny prekladateľa,

- 7. decembra 2015 – šetrenie pobytu žalovaného v 2. rade lustráciou v Registri obyvateľov SR,

- 8. decembra 2015 – pojednávanie vo veci, doručenie prekladu písomnosti krátkou cestou účastníkom konania (stranám sporu), odročenie pojednávania na neurčito s tým, že bude vyžiadaná správa z advokátskej komory, aby súdu presne uviedli a zaslali rozhodnutie o pozastavení činnosti právneho zástupcu žalobkyne, aby žalobkyňa predložila svoje potvrdenie o zdravotnom stave a nemožnosti účasti na dnešnom pojednávaní, a budú vypočutí dožiadaným súdom žalovaní v 3., 5. a 6. rade a bude zisťovaný pobyt žalovaného v 2. rade s tým, že ak sa zistí, že tento sa nezdržiava ani na jednej z adries, ktoré súd zistil a ktorá je v registri obyvateľstva, kde je prihlásený na trvalý pobyt, bude mu ustanovený zo strany súdu opatrovník. Zároveň na ďalšom pojednávaní budú dané odpovede na otázky, ktoré vzniesol na dnešnom pojednávaní žalovaný v 3. rade.

- 5. februára 2016 – výzva zaslaná žalobkyni, prešetrovaný výkon činnosti právneho zástupcu žalobkyne,

- 13. februára 2016 – prešetrovaný pobyt žalovaného v 2. rade prostredníctvom Obvodného súdu Praha 7, Česká republika,

- 17. februára 2016 – výzva právneho zástupcu žalobkyne (o oznámenie, či zastupuje svoju klientku), urgencia adresovaná žalobkyni na predloženie potvrdenia o jej zdravotnom stave,

- 19. februára 2016 – súdu doručené podanie - odpoveď žalobkyne na urgenciu súdu,

- 25. februára 2016 – záhada v doručení právnomu zástupcovi žalobkyne (adresát neznámy),
- 14. marca 2016 – zisťovanie pobytu žalovaného v 2. rade prostredníctvom OO PZ Košice,
- 18. marca 2016, 5. apríla 2016 – súdu doručená odpoveď Obvodného súdu pre Prahu 7, OO PZ Košice (nezistený pobyt žalovaného v 2. rade),
- 28. apríla 2016 – vyjadrenie žalovaného v 3. rade doručované stranám sporu,
- 16. mája 2016, 17. mája 2016, 24. mája 2016 – súdu doručené vyjadrenia strán sporu,
- 22. júna 2016 – šetrenie pobytu žalovaného v 2. rade lustráciou v registri obyvateľov,
- 27. júna 2016 – výzva odoslaná žalovanému v 2. rade,
- 1. júla 2016 – súdu doručená záhada v doručení žalovaného v 2. rade (adresát neznámy),
- 27. júla 2016 – doručované procesné poučenia stranám sporu spolu s výzvou pre žalobkyňu (prešetrenie jej zdravotného stavu),
- 10. augusta 2016 – súdu doručené podanie žalovaného v 2. rade,
- 12. augusta 2016 – súdu doručené žalobkyňou oznámenie o účasti na pojednávaní,
- 19. augusta 2016 – súdu doručené oznámenie žalovanej v 4. rade o jej neúčasti na pojednávaní z dôvodu, že sa nachádza v zahraničí,
- 24. augusta 2016 – súdu doručená záhada v doručení žalovaného v 3. rade (zásielka neprevzatá v odbernej lehote),
- 24. októbra 2016 – súdu doručené vyjadrenie žalovaného v 1. a 3. rade,
- 5. mája 2017, 19. decembra 2017 - úradný záznam o stave konania 1D 994/1990 (spis na Najvyšší súd SR, pozn.),
- 17. januára 2018 – uznesenie o priznaní odmeny prekladateľke a tlmočnicičke; oznámenie odoslané žalovanému v 2. rade na adresu do Českej republiky.

II.

9. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práva alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom stanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10. Sťažovateľ sa svojou sťažnosťou domáhal vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

11. Sťažovateľ zároveň namietal aj porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

12. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010).

13. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (to platí, aj pokiaľ ide o čl. 6 dohovoru, pozn.) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím (m. m. IV. ÚS 221/04).

14. Pokiaľ ústavný súd v ďalšom texte poukazuje na zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“), ide o platné znenie do 1. júla 2016.

15. Základnou povinnosťou súdu je zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

16. Táto povinnosť súdu vyplývala z § 6 OSP, ktorý súdom prikazoval, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 prvej vety OSP, v zmysle ktorej len čo sa konanie začalo, postupoval v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá. V súčasnosti od 1. júla 2016 tieto povinnosti vychádzajú zo zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“), najmä z čl. 17 CSP, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prieťahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb. Tento základný princíp konania je premietnutý do ďalších ustanovení Civilného sporového poriadku so zohľadnením osobitostí jednotlivých druhov konaní tvoriacich predmet úpravy tohto poriadku. Povinnosť súdu konať bez prieťahov vyplýva z § 157 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania, z § 153 CSP o sudcovskej koncentrácii konania, ďalej z § 168 – § 172 CSP o predbežnom prejednaní sporu a následkoch neprítomnosti strán aj z § 179 ods. 1 CSP, podľa ktorého pojednávanie vedie súd tak, aby sa mohlo rozhodnúť spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania a účel tohto zákona, alebo z § 183 ods. 1 prvej vety CSP, podľa ktorej pojednávanie sa môže odročiť len z dôležitých dôvodov.

19. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02,

IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokúvanej veci.

20. Čo sa týka hodnotenia právnej a skutkovej zložitosti napadnutého konania, ústavný súd konštatuje, že rozhodovanie o žalobe o neplatnosť závetu je zložitejšie po skutkovej stránke, najmä v prípade, pokiaľ by súd musel vykonávať znalecké dokazovanie pre posúdenie pravosti závetu, avšak samotná povaha konania nevykazuje črty mimoriadnej zložitosti, zakladajúcej dôvod pre výrazné predĺženie napadnutého konania.

21. V konaní o sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov ústavný súd okrem zložitosti veci skúma aj to, akým spôsobom sa na prietáhoch konania podieľa osoba, ktorá podala sťažnosť vo veci porušenia jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V danom prípade sťažovateľ svojím správaním v napadnutom konaní pred okresným súdom neovplyvnil podstatnejším spôsobom jeho dĺžku natoľko, aby mu bolo možné pričítať podiel na stave, v akom sa vec nachádzala v čase podania sťažnosti ústavnému súdu.

22. Ústavný súd napokon hodnotil samotný postup okresného súdu v napadnutom konaní. Nečinnosť okresného súdu v napadnutom konaní bola už raz predmetom rozhodovania ústavného súdu, ktorý v uznesení sp. zn. I. ÚS 119/2016 z 9. marca 2017 konštatoval prietahy okresného súdu v rokoch 2013, 2014 a čiastočne 2015. Bol však toho názoru, že vzhľadom na ďalší postup a úkony okresného súdu po nariadení dohľadu predsedníčkou okresného súdu nad plynulosťou konania necharakterizovali v tom čase konanie ako celok prietahmi, ktoré by zakladali reálnu možnosť porušenia práv sťažovateľa. Zároveň však ústavný súd v tomto uznesení poznamenal, že ďalšie pretrvávajúce stavy bez meritórneho rozhodnutia vo veci intenzitu nečinnosti bude zvyšovať, a tým môže prispievať k reálnej možnosti porušenia základných a iných práv účastníkov konania (strán sporu). Táto poznámka ústavného súdu sa pretrvávajúcou nečinnosťou okresného súdu naplnila.

23. Podľa prehľadu úkonov vo veci priebeh napadnutého konania bol v zásade plynulý do júla 2013. Následne od 22. septembra 2015 bol nad plynulosťou konania nariadený dohľad predsedníčkou okresného súdu, spočívajúci v tom, že zákonná sudkyňa mala povinnosť predkladať každé tri mesiace správu o vykonaných úkonoch v konaní. Ústavný súd si po preštudovaní aktuálneho stavu konania na tomto mieste dovoľuje poznamenať, že dohľad nad priebehom napadnutého konania nariadený predsedníčkou okresného súdu nesplnil svoj účel. Pokiaľ ide o povahu vykonávaných úkonov, je potrebné konštatovať, že okresný súd sa aj po nariadení dohľadu v napadnutom konaní obmedzil len na úkony procesnej povahy, z ktorých ani jeden nesmeroval k rozhodnutiu vo veci samej.

24. Zo samotného priebehu napadnutého konania vyplýva, že okresný súd sa niekoľko rokov nevysporiadal so skutočnosťou, že mu v napadnutom konaní žalobkyňa nepredložila ani len kópiu žalobou napadnutého závetu, ktorého neplatnosti sa domáha. Okresný súd dlhodobo nevenoval pozornosť základnej skutočnosti v procese dokazovania a síce, že žalobkyňa nevie svoje tvrdenie v napadnutom konaní preukázať. Originál závetu, ktorého pravosť je v napadnutom konaní rozporovaná, je súčasťou spisu sp. zn. 1 D 994/1990, ktorý bol predložený Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky 7. apríla 2016 na rozhodnutie o odvolaní. Na tomto mieste si ústavný súd dovoľuje pripomenúť, že každý účastník konania, resp. od 1. júla 2016 strana sporu musí uniesť bremeno tvrdenia týkajúce sa svojho tvrdenia a bremeno dôkazu, pokiaľ ide o splnenie si dôkaznej povinnosti, v zmysle zásady *affirmanti incumbit probatio* (kto tvrdí, ten dokazuje).

Súd je teda oprávnený a povinný v prípade zistenia, že procesná strana neuniesla bremeno tvrdenia, v rámci tzv. materiálneho vedenia sporu na túto skutočnosť prihliadnuť a vyhodnotiť ju v komplexe s inými procesnými povinnosťami a bremenami v rámci rozhodovania sporu. Neunesenie bremena tvrdenia a dôkazného bremena v civilnom spore nesie so sebou sankciu, ktorou je strata sporu.

25. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd dospel k názoru, že neefektívnym a nesústredeným postupom okresného súdu v napadnutom konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 73/2012 došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva s'ťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2

ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

III.

26. Keďže ústavný súd rozhodol, že základné právo sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru bolo postupom okresného súdu porušené, prikázal mu, aby vo veci konal bez zbytočných prieťahov a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ domáhajúci sa rozhodnutia súdu v jeho veci nachádza. Ústavný súd v tejto súvislosti dáva do pozornosti okresnému súdu, že je povinný v konaní naďalej striktne postupovať podľa ustanovení Civilného sporového poriadku (§ 470 ods. 1) vrátane využitia prostriedkov procesného útoku, procesnej obrany podľa § 149 až § 151 CSP a prospektívnej sudcovskej koncentrácie zakotvenej v § 153 CSP, keď s ohľadom na § 470 ods. 2 druhej vety CSP v konaniach začatých pred 1. júlom 2016 nemožno použiť iba tzv. spätnú koncentráciu a sankcionovať strany sporu „do minulosti“, v ktorej uvedená právna úprava neexistovala.

27. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

28. Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde, ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa čl. 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

29. Sťažovateľ sa domáhal priznania finančného zadosťučinenia v sume 12 000 € z dôvodov, ktoré bližšie nešpecifikoval ani vo svojom vyjadrení doručenom ústavnému

súdu 4. júna 2018, ktorým zvýšil požadované finančné zadost'účinenie na sumu 16 000 €, čím povinnosť uloženú mu § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde nesplnil.

30. Cieľom finančného zadost'účinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušenia základného práva (IV. ÚS 210/04). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade priznanie primeraného finančného zadost'účinenia prichádza do úvahy, avšak suma požadovaná sťažovateľa nie je primeraná okolnostiam prípadu. Pri určení finančného zadost'účinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadost'účinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na okolnosti prípadu.

32. S prihliadnutím na doterajšiu dĺžku konania okresného súdu vedeného pod sp. zn. 11 C 73/2012, postup súdu, ako aj správanie sťažovateľa a ostatných strán sporu považoval ústavný súd priznanie sumy 1 000 € za primerané finančné zadost'účinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde, pričom pri nedostatku odôvodnenia požadovaného finančného zadost'účinenia zohľadnil najmä skutočnosť, že okresný súd doteraz v šesť rokov trvajúcom konaní nevykonal úkon smerujúci k meritórnemu rozhodnutiu veci.

33. Ústavný súd napokon rozhodol aj o náhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v dôsledku jeho právneho zastúpenia v konaní vedenom ústavným súdom advokátom JUDr. Dušanom Szabóom. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

34. Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania vychádzal z priemernej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2015, ktorá bola 858 €.

35. Úhradu priznal za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia, podanie sťažnosti) v súlade § 11 ods.3 a §13a ods.1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Úhrada za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2016 spolu s režijným paušálom (2 x 8,58 €) a jeden úkon právnej služby vykonaný v roku 2018 spolu s režijným paušálom (1 x 9,21 €) predstavuje sumu trov konania celkom 465,87 €.

36. Priznanú úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa v lehote uvedenej v bode 4 výroku tohto nálezu.

37. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. júna 2018